

Handläggare
Linnea Kleiner
Telefon: 0850820474

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2021-10-28

Skrivelse om Ökat valdeltagande och stärkt demokrati

Svar på skrivelse från (S), (V) och (Fi)

Förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning har mottagit en skrivelse den 16 juni 2021 från (S), (V) och (Fi). Ärendet syftar till att svara på skrivelsens frågor och redovisa förvaltningens arbete om valdeltagande och valambassadörer inför valet 2022.

Författarna till skrivelsen menar att det finns skillnader i valdeltagandet mellan stadsdelens olika områden i det senaste kommunalvalet samt ett samband mellan ekonomiska förhållanden och antalet personer som röstar.

Valdeltagandet i landstingsvalen och kommunalvalen är i allmänhet lägre än i riksdagsvalet.

Enligt stadens budget 2021, samt budgetförslaget 2022-2024, ansvarar stadsdelsnämnden bland annat för lokalt demokrati- och utvecklingsarbete. Varje stadsdelsnämnd ska även bidra till en ökad tillit till myndigheter.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning har i nuvarande verksamhetsplan inget utpekat uppdrag att arbeta för ett ökat valdeltagande i det kommande valet. Vidare finns det inget utpekat uppdrag att stadsdelsnämnder ska arbeta för att öka valdeltagandet inför kommande val i nuvarande budget eller det nyligen presenterade budgetförslaget för Stockholms stad 2022-2024.

Förvaltningen arbetar däremot kontinuerligt med civilsamhället för att stärka valdeltagandet och delaktigheten i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde.

Bakgrund

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning har mottagit en skrivelse den 16 juni 2021. Skrivelsen inkom från (S), (V) och (Fi).

Ärendet syftar till att svara på skrivelsens frågor och redovisa förvaltningens arbete om valdeltagande och valambassadörer inför valet 2022.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Administrativa avdelningen.

Ärendet

Författarna till skrivelsen menar att det finns skillnader i valdeltagandet mellan stadsdelens olika områden i det senaste kommunalvalet i Stockholm.

Vidare menar (S), (V) och (Fi) att det finns ett samband mellan ekonomiska förhållanden och antalet personer som röstar.

Ärendet syftar till att svara på de två frågor som författarna ställer i skrivelsen:

1. På vilka sätt planerar stadsdelen att arbeta för ökat valdeltagande?
2. Kommer stadsdelen, likt föregående valårs satsning, arbeta med valambassadörer i samverkan med civilsamhället?

Synpunkter och förslag

Valdeltagandet i kommunalvalen

Valdeltagandet i landstingsvalen och kommunalvalen är i allmänhet lägre än i riksdagsvalet. I valet 2018 deltog totalt 84,1 procent av de röstberättigade i kommunfullmäktigevalen. Samtidigt var det 87,2 procent som deltog i riksdagsvalet.

Att valdeltagandet skiljer sig åt mellan de tre valen beror främst på, enligt Statistikmyndigheten SCB, att utländska medborgare som bor i Sverige röstar i lägre utsträckning än svenska medborgare som bor i Sverige. Utländska medborgare får rösta i de regionala valen, men inte i riksdagsvalet. Antalet röstberättigade är därmed större i kommun- och landstingsfullmäktigevalen än i riksdagsvalet¹.

Valnämndens uppdrag

Stockholms stad har en valnämnd vars arbete utgår från att alla röstberättigade ska få en god chans att rösta och därmed använda sig av sin demokratiska rättighet.

¹ [SCB - Valdeltagandet i Sverige](#)

Nämnden ska särskilt beakta förutsättningarna att rösta i områden med historiskt lågt valdeltagande i sin planering². Omfattningen av valnämndens uppdrag är reglerad i lag.

Stadsdelsnämndens uppdrag

Stockholms stads budget pekar ut den övergripande färdriktningen i staden och Vision 2040 specificerar de målen staden ska nå. Varje nämnd beslutar om konkreta mål och arbetsätt med ett fokus på hur uppdragen i budgeten ska genomföras.

Stockholms stads budget

Enligt stadens budget 2021, samt budgetförslaget 2022-2024, ansvarar stadsdelsnämnden bland annat för lokalt demokrati- och utvecklingsarbete³. Varje stadsdelsnämnd ska även bidra till en ökad tillit till myndigheter⁴.

Vidare ska nämnder initiera och stödja aktiviteter, inom ordinarie verksamhet och i samarbete med föreningslivet, för unga nyanlända stockholmare. På så sätt möjliggörs ett kontaktnät samt en inkludering i samhället. Stadsdelsnämnden ska även samverka med civilsamhället för en mer likvärdig tillgång till samhällsinformation⁵.

För att uppnå inriktningsmålet om *En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla* ska stadsdelsnämnden bland annat:

- Samverka med och stödja andra nämnder och externa aktörer för att stärka det lokala trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet
- Genomföra lokala åtgärder med hjälp av den lokala samverkansöverenskommelsen med Polisen
- Genomföra platssamverkan på prioriterade platser för att skapa en trygg närmiljö
- Fortsätta utveckla arbetet mot våldsbejakande extremism
- Bidra till ökad tillit till myndigheter och arbeta för att fler nås av samhällets insatser

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds verksamhetsplan 2021

I verksamhetsplanen för 2021 fastställer Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd förvaltningens uppdrag för att uppnå kommunfullmäktiges inriktningsmål *En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla*.

² Stockholms stads budget 2021, sid. 75

³ Stockholms stads budget 2021, sid. 77

⁴ Stockholms stads budget 2021, sid. 80

⁵ Stockholms stads budget 2021, sid. 90

Uppdragen är bland annat:

- Fortsätta utveckla det trygghetsskapande arbetet
- Stärka kompetensen om företeelser som kan kopplas till våldsbejakande extremism
- Brukardialog
- Samverkan med civilsamhället
- Säkerställa att stöd går till insatser som verkar för ett demokratiskt samhälle

På vilka sätt planerar stadsdelen att arbeta för ökat valdeltagandet?

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning har i nuvarande verksamhetsplan inget utpekade uppdrag att arbeta för ett ökat valdeltagande i det kommande valet.

Vidare finns det inget utpekade uppdrag att stadsdelsnämnder ska arbeta för att öka valdeltagandet inför kommande val i den nuvarande budgeten eller det nyligen presenterade budgetförslaget.

Däremot finns det ett stort fokus på trygghetsfrågor och arbetet med att öka tryggheten i stadsdelsområdena i budgetförslaget. Genom en ökad trygghet och minskad utanförskap skapas möjligheter för ett ökat valdeltagande.

Valdeltagandet i Enskede-Årsta-Vantör

Författarna till skrivelsen menar att ojämlikheten ökar i landet och att detta syns genom disponibel inkomst, förmögenhet, arbetsliv, bostadsmarknaden men även genom valdeltagandet.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt Initiativ konstaterar i sin skrivelse att flertalet områden i Enskede-Årsta-Vantör historiskt har ett lägre valresultat än andra områden i stadsdelen som inte anses vara lika utsatta.

Socioekonomiskt eftersatta områden kan kännetecknas med fyra kriterier; hög arbetslöshet, låg sysselsättningsgrad, låg utbildning och lågt valdeltagande⁶. Störst variation i valdeltagande finns i storstäder och stora skillnader finns inom Stockholms stad⁷.

I Enskede-Årsta-Vantörs stadsdel finns stor variation i socioekonomiska förhållanden mellan olika områden. Sett till statistiken i valdeltagandet från 2018 finns stor variation mellan de olika valdistrikten inom stadsdelens område.

⁶ Delegationen mot segregation, 2021

⁷ SCB, Valdeltagande 2018, sid.61

Förvaltningen kan konstatera ett samband mellan socioekonomiska förhållanden och valdeltagande.

Förvaltningens arbete

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att öka tryggheten och stärka tilliten till myndigheter inom Enskede-Årsta-Vantör. Detta görs genom exempelvis medborgardialoger, trygghetsdagar och information på medborgarkontor. Vidare arbetar förvaltningen med att implementera stadens trygghetsprogram, revidera samverkansöverenskommelsen med polisen och fortsätta med platssamverkan i både Östberga och Rågsved.

Förvaltningen anser att platssamverkan, dialog och information är en viktig komponent för att öka tilliten till myndigheter. Vidare är platssamverkan och dialoger centrala för att skapa delaktighet för stadsdelens invånare eftersom dessa skapar möjligheter till ett aktivt deltagande i samhället.

Förvaltningen arbetar med föreningar runt om i stadsdelen för att skapa ytterligare tillfällen till att stärka tilliten och skapa möjlighet till dialog och delaktighet. Enligt de lokala riktlinjerna för föreningsbidrag ger Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd endast föreningsbidrag till föreningar med demokratiska värderingar.

Genom arbetet med föreningar i stadsdelen ser förvaltningen möjligheter till ett ökat förtroende, ett forum för dialog samt en chans till en långsiktig relation mellan förvaltningen och stadens invånare och föreningar.

Kommer stadsdelen, likt föregående valårs satsning, arbeta med valambassadörer i samverkan med civilsamhället?

Förvaltningen har för närvarande inget uppdrag i stadens budget för 2021, i budgetförslaget 2022-2024 eller från stadsdelsnämnden att arbeta med valambassadörer inför kommande valår.

Förvaltningen arbetar däremot kontinuerligt med civilsamhället för att stärka valdeltagandet och delaktigheten i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde.

Agenda 2030

Minskad ojämlikhet

Mål tio i Agenda 2030 syftar till att uppnå minskad ojämlikhet i samhället. Jämlikhet minskar risken för konflikter och främjar alla människors möjlighet att delta i och påverka samhällsutvecklingen.

Ett av delmålen är att till 2030 möjliggöra och verka för att alla människor blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

Fredliga och inkluderande samhällen

Mål 16 i Agenda 2030 syftar till att bland annat säkerställa allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna. Målet innebär att alla människor ska ha lika tillgång till rättvisa och att utöva inflytande och ansvarsutkrävande över beslutsfattande.

Förvaltningen arbetar fortlöpande med att uppnå målen i Agenda 2030.

Vision 2040

Vision 2040 konstaterar att invånare i Stockholm ska känna sig delaktiga och ha inflytande. Samtidigt ska det finnas en kontinuerlig dialog mellan medarbetare och invånare gällande de frågor som berör stockholmarnas vardag samt stadens verksamheter och utveckling. Vision 2040 fastställer även att valdeltagandet ska vara högt i alla grupper i stadens samtliga delar. Föreningslivet och civilsamhället ger möjligheter för invånarnas samhällsengagemang och bidrar till att deras röster hörs⁸.

Förslag

Stadsdelsförvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör

Anna Larsson
Avdelningschef

Bilaga

(S), (V), (Fi) – Skrivelse – Ökat valdeltagande och stärkt demokrati

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2021-11-05
Anna Larsson, Avdelningschef	2021-11-04